

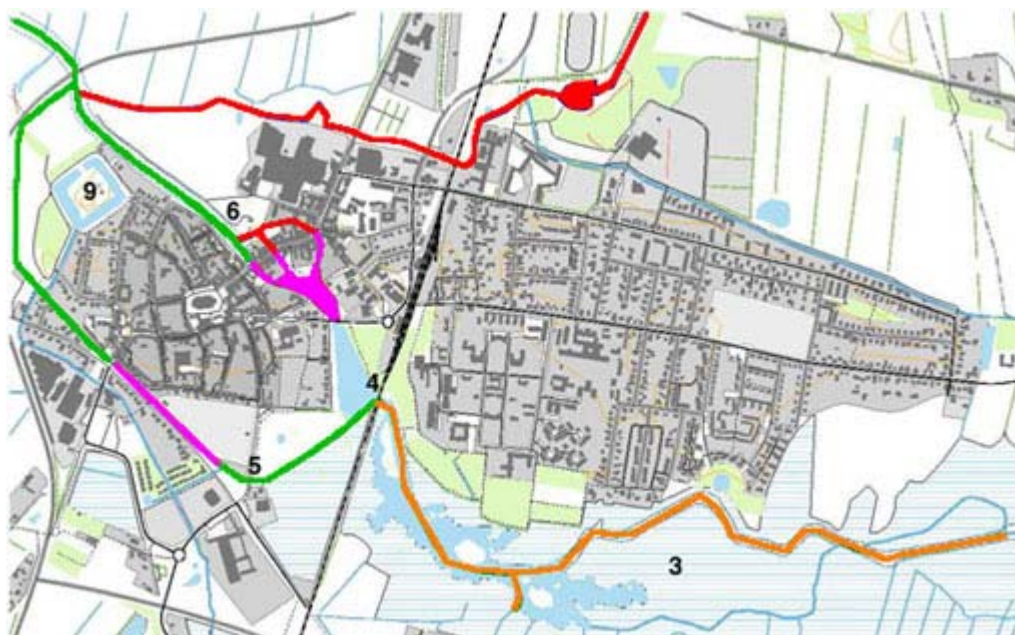
Ribe Å og Gels Å

0 1 5 10 km

- Sejlads tilladt året rundt
- Sejlads kun tilladt for bredejere og ejere af lovligt anlagte bådebroer
- Sejlads forbudt

Sejladsforhold omkring Ribe

Grundkort: Copyright: Varde kommune, Vejen kommune, Billund kommune og Esbjerg kommune

0 500 1000 m

- Sejlads tilladt året rundt
- Sejlads tilladt året rundt. Strømløb, der skal følges gennem Vildtreservatet
- Sejlads kun tilladt for bredejere og ejere af lovligt anlagte bådebroer
- Sejlads forbudt

Sejladsperiode:

Hele året. I perioden 1. april – 15. november må der kun sejles på Gels å i tidsrummet kl. 8 – 18.

Sejladsen på Ribe å kan starte ved Stavnager bro (1). Herfra er der 10 km til Ribe og 17 km til udløb i Vadehavet ved Kammerslusen (2). Lige øst for det gamle Ribe sejler man gennem et vildtreservat (3), hvor det kun er tilladt at sejle i hovedstrømmen, se detailkort. Straks efter passage af jernbanebroen (4) i Ribe skal man holde til venstre og følge Stampemølleå, hvor der er en ophalerplads (5), hvor kanoen kan tages op. Bemærk, at den midterste del af Stampemølleåen kun må besejles af bredejere. Sejlads vest for Ribe (Ribe Vesterå) kan startes fra Hovedengen (6) ved Ribe Vandrerhjem.

Sejladsen på Gelså kan starte ved Gelsbro (7). Der er overbæring ved Gelsbro Dambrug (8).

Ribe Å

Ribe Å dannes ved sammenløbet af Gels Å og Fladså.

Ribe by deler åen i to afsnit, nemlig Ribe Østerå og Ribe Vesterå. Delingen skyldes at man i 1250 byggede en dæmning over åen, således at vandstanden i Østeråen blev hævet. I dæmningen anlagdes 3 møller, som udnyttede vandkraften i åen. Opstemningen i Ribe omdannede åen til en langstrakt sø, som nåede helt til Skallebæk/Varming. Oprindeligt løb åen nord om Varming og mod vest til Tange før den drejede mod syd til udløb midt på den langstrakte sø. I 1828 fik åen sit nuværende løb gennem indlandsklitområdet umiddelbart vest for Varming. Formålet var at styre åens vandmasser og de meget betydelige mængder sand, som den transporterer. Sandet blev aflejret i den langstrakte sø, som nu er helt forsvundet. I dag har åen et kanalagtigt forløb omgivet af enge. Her fandt Ribestorkene et vigtigt spisekammer, som dog siden 1930'erne har mistet sin værdi på grund af tørlægning som følge af sænkning af vandstanden i sommerhalvåret. Siden 1960'erne har Ribe i bedste fald kun haft et enkelt storkepar.

Ribe startede som en handelsplads omkring år 700. I middelalderen var byen Danmarks vigtigste udskibningshavn mod vest, netop på grund af beliggenheden ved åen. Åen blev byens livsnerve og grundlaget for dens velstand. Sejladsen mellem byen og Vadehavet besværliggjordes dog af et stærkt snoet forløb. Trods planer allerede fra 1600-årene blev der først gjort noget ved det problem i 1855 og 1918, hvor de 3 vestligste åslynger blev afsnøret. Men da var det for sent til at opretholde byen som vigtig eksporthavn. I så henseende tabte Ribe allerede i 1875 konkurrencen med Esbjerg. Blandt årsagerne til at det gik så galt var paradoksalt nok, at åens udretning sænkede vandstanden så meget, at selv sejlads med mindre motorbåde er vanskelig i sommermånederne.

Sejladsen på Ribe Vesterå starter ved Skibbroen – Ribes gamle havn. Her kan man på stormflodssøjlen se markeringer af de værste stormfloder, som har hærget byen siden 1634. Kort før passage under byens vestlige omfartsvej kan man på venstre hånd se Riberhus Slotsbanke (9), hvor der indtil midten af 1600-tallet lå et slot, hvor kongen i perioder tog ophold. Videre mod vest sejler man gennem den flade Ribemarsk og de gennemskæringer, som afsnørede de føromtalte åslynger. Længst mod vest kommer man til Kammerslusen i Ribediget, som blev anlagt i 1912. Siden da har Ribe ikke været hærget af stormfloder.

Gels Å

På de sidste ca. 5 km danner Gels Å grænse mellem Ribe Amt og Sønderjyllands Amt, inden den løber sammen med Fladså og danner Ribe Å. Åen slynger sig naturligt gennem enge, heder og plantager.

Denne del af Gels å udmærker sig ved ikke at være reguleret som den øvrige del af åen mod øst. Siden 1960'erne er der desuden ikke skåret grøde eller foretaget anden vedligeholdelse. Det giver åen en usædvanlig artsrig flora og fauna. I ådalen kan der ses tydelige spor efter åens skiftende løb gennem tiderne i form af skrænter og hesteskoformede søer eller lavninger.

Oplysninger om sejlads på de sønderjyske vandløb kan fås ved besøg på [Sønderjyllands Amts hjemmeside](#).